

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a dr. Szombathelyi Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek - az OITH Jogi Főosztály, ügyintéző: **(ügyintéző neve)** által képviselt Fővárosi Ítéltábla alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. április hónap 14. napján kelt 24.P.20.415/2008/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Köteles a felperes megfizetni az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak 6.000.- (hatezer) Ft elsőfokú és 36.000.- (harminchatezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

Néhai özv. **(özvegy neve)** felperes, valamint a **N. Bt. I. r.**, jelen per felperese, mint **II. r. és (III. r. alperes neve)** **III. r.** alperesek között a Pest Megyei Bíróság az előtte G.40.017/1999. számon folyamatban volt perben 25 millió Ft és kamatai, valamint 625.000,- Ft perköltség özv. **(özvegy neve)** felperes részére történő megfizetésére kötelezte a **N. Bt. I. r.** alperest azzal, hogy amennyiben a **N. Bt.** vagyona a követelés kielégítésére nem elegendő, jelen per felperese, valamint **(III. r. alperes neve)** egyetemlegesen kötelesek a marasztalási összeg megfizetésére. Az ítélet, valamint az eljárás során 52. sorszám alatt hozott - az ottani per alpereseinek személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét elutasító - végzés ellen jelen per felperese fellebbezést terjesztett elő. A másodfokú

- 2 -

eljárást lefolytató Fővárosi Ítéltábla (jelen per alperese) a 10. Gf.40.384/2003/8. és a 10. Gf.40.385/2003/2 számú végzéseivel megállapította, hogy a fenti két számon indult másodfokú eljárás özv. **(özvegy neve)** felperes halála folytán 2003. szeptember 3. napján félbeszakadt, majd a 10.Gf.40.005/2004/12. és a 10.Gf.40.385/2003/3. számú végzéseivel megállapította, hogy özv. **(özvegy neve)** perbeli jogutódja **(jogutód neve)**

Egyidejűleg elrendelte az eljárás folytatását. Határozatait azzal indokolta, hogy egyrészt **(jogutód neve)** öröklési jogosultságát az 1414.Kjő.426/2003/4. számú ideiglenes hagyatékátadó végzéssel, továbbá öröklési szerződéssel igazolta, másrészt jelen per felperese - aki az öröklési szerződés érvénytelensége esetén az elhunyt egyik törvényes örököse lenne - a per II. r. alperese, ezért felperesi jogutódként történő perbelépése kizárt. A folytatódó eljárásban jelen per alperese a Pest Megyei Bíróság G.40.017/1999/50.számú ítélete elleni fellebbezést hivatalból elutasította, így az ítélet első fokon jogerőre emelkedett.

A Pest Megyei Bíróság a jogerős ítélet alapján **(jogutód neve)** végrehajtást kérő kérelmére végrehajtási lapot állított ki jelen per felperesével, mint adóssal szemben, majd ehhez kapcsolódóan **(jogutód neve)** a Ráckevei Városi Bíróság előtt P.20.629/2007. számon további eljárást indított többek között jelen per felperesével szemben.

A néhai hagyatéka tárgyában eljáró közjegyző a Pest Megyei Bíróság előtt 7.G.40.017/1999. számon folyamatban volt ügyben megítélt követelés, mint hagyaték átadásáról nem döntött.

A felperes elsődleges keresetében bírósági jogkörben okozott kára megtérítése jogcímén 100.000.-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az alperes Gf.40.005/2004/12. és Gf.40.385/2003/3. számú végzései nem keletkeztettek anyagi jogosultságot, azok pervezető jellegűek, a hagyaték átadása a közjegyző hatáskörébe tartozik, így az alperes nem volt jogosult az örökös személyének megállapítására. Keresete indokaként előadta, az alperes által hozott végzéseket a **(jogutód neve)** és közötté folyamatban volt perekben az eljáró bíróságok oly módon értelmezték, hogy néhai özv. **(özvegy neve)**nak **(jogutód neve)** az egyedüli és kizárólagos jogutóda, e téves jogértelmezéssel okozati összefüggésben pedig kára keletkezett. Annak összegszerűségét illetően utalt **(jogutód neve)** felperes által a Ráckevei Városi Bíróság előtt P.20.629/2007. szám alatt indított peres eljárásban felmerült utazási költségére, valamint az ügyvédi munkadíjra, ezt 100.000.-Ft-ra tette. Kiemelte, néhai édesanyja a Pest Megyei Bíróság 7.G.40.017/1999/50. számú ítélete jogerőre emelkedését követően hunyt el, a néhai után törvényes öröklésre **(jogutód neve)** és ő (a felperes) jogosult, így álláspontja szerint testvérét a hivatkozott jogerős ítéletben megítélt követelés egésze nem illette. Ezt igazolja, hogy a követelés tárgyában megindított póthagyatéki eljárást a közjegyző függőben tartja. Az alperes felróható magatartását abban jelölte meg, hogy határozatait az ügyeiben utóbb eljáró bíróságok anyagi jogot keletkeztető döntésként fogadták el, ezáltal elismerték **(jogutód neve)** perbeli legitimációját, a fenti kára e téves jogértelmezéssel okozati összefüggésben keletkezett.

Pf.II.20.024/2011/7. szám

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint kártérítési felelőssége sem a Ptk. 339. § (1) bekezdése, sem a 349. § (1), (3) bekezdése alapján - a jogszabályi feltételek teljesülésének hiányában - nem állapítható meg. A másodlagos kereset kapcsán előadta, annak a Pp. 123. § (1) bekezdésében írt feltételei hiányoznak, az elsődleges, marasztalásra irányuló kereset a megállapításra irányuló igény érvényesítését kizárja. Érdemi álláspontja szerint a felperes által hivatkozott végzések

anyagi jogosultságot nem keletkeztettek **(jogutód neve)** számára, azt az ügy érdemében hozott határozat teremtett (Pest Megyei Bíróság 7.G.40.017/1999/50. számú ítélet), a felperes által felhozott végzésekben a perbeli jogutódlás megállapítására került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozata indokolásában az elsődleges kereset kapcsán kifejtette, a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapításához szükséges Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt feltételek nem teljesültek, az alperesi magatartás jogellenesnek nem minősíthető. Az alperes a felperes édesanyjának halálát követően a Pp. 61. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a perbeli jogutódlás kérdésében döntött, amelynek célja a jogerősen még be nem fejezett peres eljárás mielőbbi lezárása volt, az alperes azonban a jogutódlás megállapításával nem foglalt állást a perbelépő személy öröklési jogosultságáról. Erre figyelemmel tévesnek ítélte a felperes állítását, miszerint az alperes sérelmezett döntése **(jogutód neve)** számára anyagi jogosultságot teremtett a közöttük levő peres eljárásokban a vitatott követelés érvényesítésére.

A másodlagos kereset kapcsán kiemelte, a Pp. 123. § (1) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesültek, az elsődleges kereseti kérelem előterjesztésének ténye a megállapítási kereset érvényesíthetőségét eleve kizárja, ezért a felperes ezt érintő igényét is megalapozatlannak ítélte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, a keresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatala iránt. Változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárás során részletezett álláspontját, abból kiemelte, hogy az alperes által hozott végzések alapján jelenleg is végrehajtási eljárás van vele szemben folyamatban, és ugyancsak e végzések alapján állapította meg a Ráckevei Bíróság **(jogutód neve)** keresetelési jogát a vele és családtagjaival szemben indított P.20.629/2007 számú perben. Hangsúlyozta, hogy a néhai édesanyja hagyatéki eljárását lefolytató közjegyző a Pest Megyei Bíróság G.40.017/1999/50. számú ítéletében foglalt követelést nem tekintette az örökhagyó hagyatékához tartozónak, így annak átadásáról nem döntött. Emiatt a Pest Megyei Bíróság előtt pert kezdeményezett annak megállapítása iránt, hogy a követelés néhai édesanyja hagyatékának részét képezi, egyidejűleg a Dabasi Városi Bíróságtól a fenti jogerős ítélet alapján **(jogutód neve)** végrehajtást kérő által indított végrehajtási eljárás megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy testvérét az érintett követelés nem illeti. Kiemelte, a vitatott követelést a közjegyző mind a mai napig nem adta át, ezért testvére a követelés anyagi jogosultjának nem tekinthető. Az alperes által hozott végzések alapján indult eljárásokban a bíróságok 1.000.000.-Ft-ot meghaladó összegű perköltség megfizetésére kötelezték, így az alperes kártérítési felelőssége

- 4 -

megállapítható. Álláspontja szerint a Pp. 123. §-ában foglalt jogszabályi feltételek teljesültek, az általa kért megállapítás jogai megóvása végett szükséges, a már kifejtettek szerint teljesítés követelésének nincs helye, ezért a másodlagos keresetét elutasító döntés alaptalan.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására, a felperes perköltségben marasztalására irányult. Érdemi álláspontját az általa az elsőfokú eljárás során előadottakkal egyezően indokolta.

A fellebbezés **alaptalan**.

A bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség megállapítására a Ptk. 349. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt speciális és a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti általános feltételek együttes megvalósulása esetén kerülhet sor (BH. 1995/403.). A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény elbírálásakor elsődlegesen a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt speciális feltételek teljesülését kell a bíróságnak vizsgálnia. Eszerint az államigazgatási (bírói) jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette (BH. 1996/469. számú eseti döntés). Lényeges ugyanakkor az is, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételeit a fenti speciális rendelkezéseken felül az általános vétkességi felelősség szabályai alapján is vizsgálni kell (BH. 1998/534/I. számú eseti döntés). E szerint a kárfelelősség megállapításának nélkülözhetetlen eleme a károkozó jogellenes magatartása, amit a felperes abban látott megvalósulni, hogy az alperes az előtte folyamatban levő eljárások félbeszakadása megállapítását követően a jogutód megállapítása tárgyában végzést hozott, végzéseiben a felperes néhai édesanyja perbeli jogutódként **(jogutód neve)**t jelölte meg, amely alapján az utóbb eljárás bíróságok az édesanyját megillető követelés anyagi jogi jogosultjának is kizárólag **(jogutód neve)**t tekintették.

Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság okfejtésével a tekintetben, hogy az alperes a fenti végzéseivel a Pp. 61. § (1) bekezdésében foglaltakat alkalmazva az elhunyt fél perbeli jogutódlása tárgyában döntött, az előtte folyamatban levő eljárásban a felek perbeli pozícióját is figyelembe véve - nevezetesen, hogy abban az eljárásban jelen per felperese alperes volt - határozta meg a perbeli jogutód személyét, álláspontját az 1984. évi 275. számú eseti döntésben foglaltakkal alátámasztotta, azaz kellő indokát adta, hogy jelen per felperesének perbeli jogutódlása mely okból kizárt. Ez a döntés a későbbi jogérvényesítést illetően anyagi jogosultságot nem teremtett, csupán a felek perbeli helyzetét illetően adott eligazítást. Az alperesi határozat a jogszabályi rendelkezéseknek minden tekintetben megfelelt, így nincs olyan jogellenes alperesi magatartás, amely a felperesi igényt megalapozottá tenné. A bírói gyakorlat szerint a jogalkalmazó szerv felelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg (BDT. 2008/1817., 2004/1042., 2004/1028. eseti döntés), a perbeli esetben azonban ez nem állapítható meg, ellenkezőleg, az alperesi határozat az eljárási jogszabályok helyes

- 5 -

Pf.II.20.024/2011/7. szám

alkalmazásán alapult, így az alperesi felelősség megállapítása kizárt. Mindez szükségtelenné tette a Ptk. 349. § (1) bekezdésében és 339. § (1) bekezdésében foglalt további jogszabályi feltételek teljesülésének vizsgálatát is. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy az eljárás során a felperes maga hivatkozott arra, hogy az alperes sérelmezett végzéseit az ügyeit utóbb elbíráló bíróságok értelmezték akként, hogy kizárólag **(jogutód neve)** tekinthető a néhai után öröklésre jogosultnak, ezáltal a követelés érvényesítésére is ő rendelkezik anyagi jogosultsággal. Az alperes azonban a már kifejtettek szerint

jogalkalmazási hibát nem vétett, így az, hogy utóbb más bíróságok e végzéseket esetlegesen tévesen értelmezték, s emiatt jogszabálysértő döntéseket hoztak, az alperes felelőssége megállapítására nem teremt alapot, a felperes a más eljárásokban hozott, számára sérelmes határozatokkal szemben az érintett eljárásokban terjeszthet elő jogorvoslati kérelmet.

A felperes fellebbezése kapcsán - a fentiekén túlmenően - az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki. A rendelkezésre álló peradatokból az volt megállapítható, hogy a néhai özv. **(özvegy neve)** után - végintézkedés és öröklési szerződés hiányában, illetve az öröklési szerződés érvénytelensége esetén - leszármazói, **(jogutód neve)** és a felperes lenne törvényes öröklésre jogosult. Következésképp, amennyiben a Pest Megyei Bíróság előtt G.40.017/1999. számon a néhai által indított peres eljárásban jelen per felperese nem alperesi pozíciót tölt be, úgy nem lett volna eljárási akadálya annak sem, hogy a néhai perbeli jogutódjaként **(jogutód neve)** mellett a felperes is perbe lépjen. Tény, hogy a Pest Megyei Bíróság 2001. október 12. napján kelt 7.G.40.017/1999/50. számú ítélete még özv. **(özvegy neve)** halálát megelőzően jogerőre emelkedett, így az ítélet alapján a néhait megillető követelés a hagyaték részét képezi, amelynek átadásáról a közjegyzőnek kell rendelkeznie. Nem vitás - s erre a felperes megalapozottan hivatkozik -, hogy a közjegyző a fenti követelés átadásáról nem rendelkezett, ezt támasztotta alá a Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2009. november 17. napján kelt 3.Pk.25.373/2009/2. számú végzése. E határozattal a másodfokú bíróság a 25.000.000.-Ft-os követelést érintő ideiglenes póthagyaték-átadó végzést hatályon kívül helyezte és a közjegyzőt e körben új határozat hozatalára utasította, rámutatva, hogy **(jogutód neve)** a néhai édesanyja perbeli (s nem anyagi jogi) jogutódjának tekinthető, így a fenti követelést érintően szükséges a hagyatéki eljárás megismétlése. Erre figyelemmel a felperes nincs elzárva attól, hogy a Pest Megyei Bíróság 7.G.40.017/1999/50. számú ítéletével megállapított marasztalási összeg tekintetében öröklési igényét a hagyatéki eljárásban, ill. per útján érvényesítse.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában rögzített konjunktív feltételei nem teljesültek. E jogszabályi rendelkezésből következően, amennyiben marasztalás kérhető, úgy megállapítás iránti igény előterjesztésének nincs helye, így a felperes elsődleges kereseti kérelme kizárja a másodlagos igény teljesíthetőségét. Következésképp szükségtelen a Pp. 123. §-ában foglalt további feltételek vizsgálata, ezért ezt az ítélet tábla mellőzte.

- 6 -

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak mindenben helyes indokaira figyelemmel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni az elsőfokú és a fellebbezési eljárás során felmerült perköltséget, amely az első- és másodfokú eljárási illetékből áll. A felperes keresetén 15.000.-Ft eljárási illetéket rótt le, ezzel szemben az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés b/ pontja alapján teljesítendő elsőfokú eljárási illeték összege 21.000.-Ft, ezért az ítélet tábla a felperest további 6.000.-Ft elsőfokú eljárási illeték és az Itv. 39. § (3) bekezdés c/ pontja alapján 36.000.-Ft másodfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

S z e g e d, 2011. május 4.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró